

ZAGRANICZNE INWESTYCJE BEZPOŚREDNIE JAKO CZYNNIK ROZWOJU GOSPODARCZEGO LIBII

Salih Ahmed Elfurti

Zagraniczne inwestycje bezpośrednie (ZIB) odgrywają kluczową rolę w promowaniu wzrostu gospodarczego i rozwoju w krajach je przyjmujących, uwzględniając wzrost zatrudnienia, transfer innowacji oraz integrację z globalną gospodarką. W niniejszej rozprawie zbadany został wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na rozwój gospodarczy Libii, ze szczególnym zwróceniem uwagi na stabilność polityczną, zmienne makroekonomiczne oraz zasoby pracy. Wykorzystując dane z lat 1990-2021 oraz metodę Autoregressive Distributed Lag (ARDL) zbadana została stacjonarność w krótkim i długim okresie, współzależność oraz przyczynowość pomiędzy analizowanymi zmiennymi, którymi były: eksport ropy naftowej i gazu, inflacja, PKB per capita, otwartość handlowa, kursy wymiany, zasoby pracy oraz zagraniczne inwestycje bezpośrednie.

Wyniki empiryczne wskazują, że tylko eksport ropy naftowej i gazu oraz kurs wymiany mają istotny pozytywny wpływ na napływ ZIB do Libii. Inflacja wykazuje pozytywny wpływ na FDI w krótkim okresie, ale nie ma istotności w okresie długim, podczas gdy otwartość handlowa i PKB per capita nie mają istotnego wpływu na ZIB w żadnym z okresów czasowych. Analiza pokazuje również, że zarówno zasoby pracy, jak i ZIB pozytywnie wpływają na wzrost gospodarczy Libii, zarówno w krótkim, jak i długim okresie. Jednak eksport ropy naftowej i gazu wykazuje negatywną zależność względem PKB, skutkując obniżeniem kosztów produkcji przy zmniejszeniu wolumenu eksportu.

Wyniki badań wskazują na potrzebę wdrożenia polityk stabilizujących kursy wymiany, optymalizujących eksport zasobów oraz rozwijających wykwalifikowaną siłę roboczą, aby przyciągnąć ZIB i wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy w Libii. Rozprawa zawiera rekomendacje oparte na badaniach empirycznych uzyskanych w wyniku analizy danych z lat 1990-2021 oraz wynikach testów predykcyjnych na kolejne dziewięć lat. Wnioski te, szczególnie przedstawione w Rozdziale 7, sugerują, że decydenci i przyszłe rządy powinny podejmować świadome decyzje dotyczące przyciągania ZIB oraz strategii rozwoju gospodarczego Libii.

Słowa kluczowe: zagraniczne inwestycje bezpośrednie, stopa inflacji, kurs wymiany, otwartość handlowa, eksport ropy naftowej i gazu, PKB *per capita*, zasoby ludzkie, determinanty napływu ZIB, wzrost gospodarczy, rozwój gospodarczy, Libia.